

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Mfv.III.10.678/2013/4.szám

A Kúria a dr. Horváth Gyula ügyvéd által képviselt felperesnek a közigazgatási tanácsadó által képviselt Megyei Kormányhivatal Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 6.M.99/2011. szám alatt indított és a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. június 5-én kelt 6.M.99/2011/62. számú ítéletével befejezett perében - amely perbe a jogtanácsos által képviselt alperesi beavatkozó az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2014. március 17. napján tartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.99/2011/62. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesi beavatkozónak 15 napon belül 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli, a felperes felülvizsgálati kérelmén tévesen lerótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték visszaigényelhető.

I n d o k o l á s

A felperes rokkantsági nyugdíj iránti igénybejelentését az alperes jogelődje a 2010. február 18-án kelt határozatával elutasította, mert a 2008. október 1-től fennálló össz-egészségkárosodása - az ORSZI elsőfokú szakértői bizottságának szakhatósági állásfoglalása szerint - 42%-os, ami nem éri el a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 36/A. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott legalább 50%-os mértéket. Ezt a határozatot a másodfokú társadalombiztosítási szerv helybenhagyta, mert a felperes össz-szervezeti egészségkárosodását az ORSZI másodfokú bizottsága is csak 44%-ban találta megállapíthatónak.

A Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a felperes keresetét, amelyben a társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálatát az egészségkárosodása téves meghatározása miatt kérte, elutasította. A perben elsőként kirendelt igazságügyi orvosszakértő a felperes egészségkárosodását az első- és másodfokú határozatok meghozatala időpontjában is fennállóan - 54%-ban állapította meg. Az alperes indítványára, a Pp. 182. § (3) bekezdése alapján kirendelt második igazságügyi szakértő pedig az ORSZI bizottságok vizsgálatai időpontjában - a másodfokú bizottsággal egyetértve az egészségkárosodást - 44%-ban határozta meg. Miután a szakvélemények kiegészítésével az ellentmondások nem voltak tisztázhatók, a bíróság a felperes indítványára az Egészségügyi Tudományos Tanács Egészségügyi Területen Működő Igazságügyi Szakértői Testületét (ETT-ISZT) rendelte ki új szakértőként. Az ETT-ISZT - egyetértve az ORSZI bizottságok és a másodikként kirendelt szakértő véleményeiben foglaltakkal - az ORSZI elsőfokú bizottsága által elvégzett vizsgálat időpontjától 44%-os össz-szervezeti egészségkárosodást állapított meg, amely véleményét a felperes által ezt követően becsatolt további orvosi dokumentáció megküldését követően is fenntartotta.

A bíróság a felperes által indítványozott további bizonyítás elrendelését mellőzte. A perben rendelkezésre álló szakvélemények egybevetésével megállapította, hogy az ETT-ISZT - a felperes állításával ellentétben - számot adott arról, hogy miért nem fogadta el az elsőként kirendelt szakértő véleményének a pszichés betegség 37%-os részkárosodásra vonatkozó értékelését. Rámutatott arra, hogy az ETT-ISZT által e körben tett megállapítások a másodikként kirendelt szakértő következtetéseivel egyeznek, így a szakvélemény kiegészítését, illetőleg az ETT-ISZT elnökének tanúkénti meghallgatását nem találta indokoltnak. A bíróság elutasította a felperes kezelő orvosai tanúkénti meghallgatására előterjesztett bizonyítási indítványt is, mert - figyelemmel arra is, hogy a felperes betegségeit a perben beszerzett orvosi iratok egyértelműen igazolták és az utóbb eljáró ETT-ISZT azok teljes körű ismeretében alakította ki szakmai álláspontját - a kért bizonyítás elrendelésétől nem lehetett a jogvita eldöntését érdemben

befolyásoló bizonyítékokat várni.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a jogszabályoknak megfelelő, keresetének helyt adó döntés meghozatalát, másodlagosan a munkaügyi bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte a Pp. 182. § (3) bekezdése és a Pp. 206. § (1) bekezdése megsértésére hivatkozva.

Előadta, hogy a perben elsőként és másodikként kirendelt szakértők megállapították, hogy a releváns időpontban már fennállt a pánikbetegség, levertséggel járó ideggyengeség és az agysorvadás. Annak értékelésére, hogy az milyen fokú volt, a felperest kezelő pszichiáter főorvos tanúkénti meghallgatása lett volna indokolt. Dr. P. I. és Dr. Sz. B. foglalkozás-egészségügyi szakorvosok szintén a felperesi státuszra tudtak volna nyilatkozni, tekintettel arra is, hogy már 2009. július 6-án sem találták alkalmasnak a felperest parkgondozó munkakörben a munkavégzésre. Az ennek igazolására csatolt orvosi alkalmassági véleménnyel ellentétes az ETT-ISZT kiegészítő igazságügyi orvosszakértői véleményében hivatkozott 49. sorszámú munkavállalói egészségügyi törzslap (amely szerint a felperes alkalmas minősítést kapott), ezen ellentmondás szintén a foglalkozás-egészségügyi orvosok meghallgatásával lett volna tisztázható.

A felperes szerint az ETT-ISZT iratellenesen állapította meg, hogy a korábban elvégzett pszichológiai vizsgálat dementiát nem igazolt, ez ellentmond az első két szakértő véleményének is, amelyek szerint a releváns időszakban az agysorvadás már fennállt, a dementia tünetei is megvoltak. A dementia, amely nem betegség, hanem egy tünetcsoport, nem tekinthető túlértékeltnak, ha a beteg hétköznapi életét befolyásolja, emiatt egy százalékos határértéken (25-49%-ig) a középátlagot figyelembe venni indokolt. Az ETT-ISZT ezen túlmenően nem adta indokát annak sem, hogy miért a másodikként kirendelt szakértő, illetve az ORSZI bizottságok véleményeit tartotta megalapozottnak, illetve mire alapozza azt a véleményét, hogy az első szakértő túlértékelte a pszichés változásokat. Az ellentmondásos szakvélemények az ítékezés alapjául nem szolgálhattak, a szakvélemény, mint a polgári perben felhasználható bizonyítékok egyike, a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti értékelési tevékenység során csak akkor fogadható el, ha a szakértői következtetés a logikai értelemben vett ítéletek láncolatába beilleszthető és a per adataival, tényeivel összhangban áll.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte arra hivatkozva, hogy az ítélet összességében négy szakértői fórum egybehangzó, megalapozott orvosszakmai véleményén alapult. Kiemelte, hogy az össz-szervezeti egészségkárosodás véleményezése kizárólag jogszabályokban

meghatározott orvosi fórumok hatáskörébe tartozó, speciális orvosi feladat, a különböző szakterületeken működő kezelő orvosok - képzés hiányában - nem jogosultak a kezelt betegségek össz-szervezeti egészségkárosodáson belüli százalékos arányítására, véleményezésére. A kezelő orvosi leletekben, dokumentációkban rögzített orvosszakmai tények alapján a speciális hatáskörrel felruházott orvosi fórumok (szakhatóság, a peres eljárásban igazságügyi szakértő) adnak véleményt az össz-szervezeti egészségkárosodásról; mindezek alapján a jogerős ítélet hatályban tartása indokolt.

Az alperesi beavatkozó a jogerős ítélet hatályában való fenntartását az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében foglalt indokok alapján kérte arra hivatkozva, hogy a munkaügyi bíróság eljárása során betartotta a Pp. 182. § (3) bekezdésében, 183. § (2) bekezdésében és 206. §-ában írt kötelezettségeit.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Pp. 182. § (3) bekezdése szerint a bíróság a szakvélemény beérkezését követően további szakértői bizonyítás elrendelésére akkor köteles, ha a szakvélemény homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A Kúria töretlen gyakorlata értelmében (BH 1995.193., BH 1999.44., stb.) a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen csak akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés. Az erre alapított felülvizsgálati kérelem csak akkor lehet eredményes, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte, és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. A jogerős ítélet ilyen jellegű eljárási

fogyatékoságban nem szenved.

A peradatok szerint a munkaügyi bíróság rendelkezésére álló szakértői véleményekben a felperes pszichés megbetegedése értékelését illetően volt olyan eltérés, amely széles körű szakértői bizonyítás elrendelését indokoltta tette. Az ORSZI elsőfokú orvosi bizottsága a mentális és pszichés károsodások részkárosító hatását 20%-ban, a másodfokú bizottság, a perben másodikként kirendelt igazságügyi orvosszakértő és az ETT ISZT 25%-ban határozta meg, a perben elsőként szakvéleményt adó szakértő véleményétől (37%) való eltérés orvosszakmai érveken alapuló okait a másodikként kirendelt szakértő és az ETT ISZT is részletesen megjelölte (7. sz., 20. sz., 31. sz., 60. sz. iratok).

A felperes a másodikként kirendelt szakértő és az ETT ISZT szakvéleményeit a perben és a felülvizsgálati kérelmében is olyan orvosszakmai kérdésekben tette vitássá, amelyek eldöntéséhez megfelelő szakértelemmel nem rendelkezik. Ezen kifogásai - figyelemmel a szakvélemények kiegészítéseiben foglaltakra is - a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével kapcsolatos álláspontja alátámasztására, illetve a szakvélemények aggályosságának, további szakértői bizonyítás elrendelése szükségességének alátámasztására nem alkalmasak.

A Kúria az EBH 2011.2430. számon közzétett határozatában rámutatott arra, hogy a rokkantság Tny. 36/A. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltételei tárgyában kiadott szakhatósági állásfoglalások szakmai tartalmi helyessége a társadalombiztosítási perben szakértői bizonyítás útján vizsgálható. A Legfelsőbb Bíróság/Kúria több, az egészségkárosodáson alapuló ellátások tárgyában hozott határozatában rögzítette (pl. Mfv.III.10.695/2010/9.) azt is, hogy a felperes különböző megbetegedéseit kezelő orvosok véleménye a polgári peres eljárásban nem minősül szakvéleménynek.

A felperes pszichés megbetegedése egészségkárosító hatását a közigazgatási eljárásban és a perben eljáró szakértői szervek, illetve az igazságügyi szakértők értékelték, a munkaügyi bíróság az egymással egybehangzó többségi véleményekben foglalt megállapításokra tekintettel helyesen döntött további bizonyítás elrendelésének mellőzéséről, ideértve a munkaképesség tisztázására vonatkozó bizonyítást is.

Mindezek alapján a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy a munkaügyi bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdése és a szakértői bizonyításra vonatkozó eljárási szabályok megsértése nélkül, a bizonyítékok összességében való értékelésével helytállóan állapította meg, hogy a társadalombiztosítási határozatok a felperes által hivatkozott okból nem jogszabálysértők, ezért a jogerős ítéletet - a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával -

hatályában fenntartotta.

Az alperes a felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megtérítését nem kérte, ezért a Kúria a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján e tárgyban mellőzte a határozathozatalt. Az alperesi beavatkozó felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről a Tny. 81. §-a alapján határozott, a felülvizsgálati kérelmen tévesen lerótt felülvizsgálati eljárási illeték visszatérítését a felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján kérheti.

Budapest, 2014. március 17.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

kúriai tisztviselő